

Tájékoztató feldolgozás

Az ökológiai termékek ellenőrzésével és tanúsításával kapcsolatos előírások feldolgozóüzemek részére

Bevezetés:

Az ökológiai termékek előállítását, jelölését és ellenőrzését az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendelete és a fenti rendelethez kapcsolódó felhatalmazáson alapuló, valamint végrehajtási rendeletek szabályozzák. A rendeletek teljes szövege honlapunkon elérhető.

A feldolgozást végző üzemnek a fenti rendeletek előírásain túl meg kell felelnie a tevékenységre vonatkozó egyéb jogszabályi követelményeknek, és rendelkeznie kell a szükséges hatósági engedélyekkel.

Alkalmazás területe/Tanúsítási szerződés/Tanúsítvány:

Alkalmazás területe

A rendelet előírásait minden olyan üzemnek be kell tartania, amely az ökológiai/bio termékek feldolgozásában előkészítésében vagy forgalmazásában részt vesz.

Az (EU) 2018/848 rendelet 3. cikk 44) pontja szerint az „elkészítés”: az ökológiai, illetve átállási termékek tartósítására vagy feldolgozására irányuló műveletek, illetve a feldolgozatlan terméken az eredeti termék módosítása nélkül elvégzett bármely más művelet, például a vágás, a darabolás, a tisztítás vagy őrlés, továbbá a csomagolás, a jelölés vagy a jelölésnek az ökológiai termeléshez kötődő megváltoztatása.

Feldolgozó üzemnek minősül tehát minden olyan gazdasági szereplő, aki/amely ökológiai mezőgazdasági terméket:

- tartósít, feldolgoz;
- csomagol, átcsomagol;
- címkéz vagy átcímkéz.

Szerződéskötés

A tanúsítási szerződés aláírását követően jogosult szerződött ügyfelünk ökológiai termékeket feldolgozni és értékesíteni. Az ellenőrzési rendszerbe történő bejelentkezésről az illetékes hatóságot is tájékoztatjuk. Ettől az időponttól kezdve az ökológiai termékek feldolgozására vonatkozó előírások betartása kötelező. Az üzem csak pozitív eredménnyel záruló ellenőrzést követően kaphat tanúsítványt. Amennyiben az első ellenőrzés során hiányosságokat találunk, azokat a megadott határidőig javítani/pótolni szükséges.

Tanúsítvány

Az éves ellenőrzést/ellenőrzéseket követően tanúsítványt állítunk ki ügyfeleink részére (a termékek, termékcsoportok, tevékenységi körök felsorolásával), mely igazolja, hogy az adott termékeket a vonatkozó EU-bio rendeletek előírásainak megfelelően állították elő.

Vezetendő feljegyzések:

Annak érdekében, hogy az ellenőrzés során a vonatkozó EU-bio jogszabályok szerinti megfelelést, a termékek „életútját” felül tudjuk vizsgálni, feljegyzéseket kell vezetni, s azokat az ellenőrzésre minden esetben elő kell készíteni.

Az ellenőrző szervezet legalább évente egy alkalommal átfogó ellenőrzést végez a vonatkozó EU-bio rendeletek betartására vonatkozóan.

Az ellenőrzés egyik kulcsfontosságú eleme az árumozgás nyomon követése. Az ügyfélnek igazolnia kell, hogy a biotermékek előállításához megfelelő minőségű és mennyiségű bio alapanyagot vásárolt. Ennek érdekében a receptúrák, a termeléssel és a raktárkészlettel kapcsolatos feljegyzések felülvizsgálatra kerülnek. Az üzem akkor tanúsítható, amennyiben a feljegyzések, illetve adatok átláthatóak és összhangban vannak.

A beszerzésekről, értékesítésekről, illetve feldolgozásokról elektronikus vagy kézzel írott feljegyzéseket is elfogadunk, de súlyos nyomon követési hiányosság esetén minden esetben az illetékes kormányhivatal intézkedését kérjük.

A következő dokumentumokat kell megőrizni és adott esetben ezek alapján átlátható nyilvántartást vezetni:

- A vásárolt/felhasznált mezőgazdasági eredetű összetevők, adalék és segédanyagok listája a szállító nevének és címének feltüntetésével. Minden összetevő esetén igazolni kell, hogy tanúsított biotermékről vagy engedélyezett konvencionális összetevőről van szó. Ennek érdekében a szállító érvényes tanúsítványát, a termékek címkéit és árukísérő dokumentumait minden esetben meg kell őrizni. Az árukísérő dokumentumokon az ökológiai eredetre való utalás, illetve az ellenőrző szervezet kódszáma minden esetben feltüntetésre kell, hogy kerüljön.
- Szállítólevelek, illetve számlák
- Receptúrák, gyártmánylapok
- A feldolgozásról készült feljegyzések, melyek alapján az egyes alapanyagok, illetve a feldolgozott termékek mennyisége nyomon követhető.
- Felhívjuk a figyelmüket a nyomon követésre. Folyamatosan dokumentálni kell melyik a tétel szintű nyomon követést!
- Valamennyi nem öko eredetű mezőgazdasági eredetű összetevő esetén, amennyiben indokolt, azaz a termék 2. generációs GMO-származék, GMO-mentességi igazolást kell mellékelni ([2000847HU](https://www.gov.hu/2000847HU)). A többi esetben a termék címkéjén feltüntetett jelölésre támaszkodunk.

Alapanyagok beszerzése:

Ökológiai gazdálkodásból származó összetevők:

Az ökológiai/bio termékeknek főként mezőgazdasági összetevőkből kell állnia, melyek ökológiai termelésből származnak. Az alapanyagok ökológiai eredetét egy elismert tanúsító szervezet által kiállított érvényes tanúsítvánnyal kell igazolni.

Minden beszállítást megelőzően minden beszállító esetén el kell kérni az érvényes tanúsítványának másolatát. A tanúsítvány érvényességét, továbbá annak hatályát, a rajta szereplő termékeket minden esetben ellenőrizni kell. Minden tanúsító szervezet elektronikus, naprakész, nyilvános adatbázist vezet az általa tanúsított ügyfelekről.

Az átvett termékek árukísérő dokumentumain (számlák, szállítólevelek, stb.) az ökológiai eredetre való utalás mellett (ökológiai gazdálkodásból, bio) a beszállító ellenőrző szervezetének kódszámát (vagy nevét) is fel kell tüntetni (pl. bio eper, ellenőrizte Bio Garancia Kft., HU-ÖKO-02).

Konvencionális, mezőgazdasági eredetű összetevők:

Az EU-bio rendeletek lehetőséget adnak arra, hogy bizonyos összetevők konvencionális minőségben kerüljenek felhasználásra a biotermékek feldolgozása során. A konvencionális minőségben felhasználható mezőgazdasági eredetű összetevőket a 889/2008/EK rendelet IX. melléklete és a Bizottság (EU) 2021/1165 végrehajtási rendelete tartalmazza. (A IX. mellékletben nem szereplő nem ökológiai mezőgazdasági összetevők felhasználására a Pest megyei kormányhivatal adhat engedélyt a 889/2008/EK r. 29. cikkében foglalt feltételekkel.)

Ezen konvencionális mezőgazdasági összetevők legfeljebb a termék tömegének 5%-ában használhatók fel a biotermékekben.

Nem mezőgazdasági eredetű összetevők, adalék- és segédanyagok:

Az ökológiai/bio termékek feldolgozása során felhasználható adalék- és segédanyagok köre jóval szűkebb, mint a konvencionális termékek esetén felhasználható anyagoké. A felhasználható anyagok listáját a Bizottság (EU) 2021/1165 végrehajtási rendelete tartalmazza. Ezen engedélyezett anyagokra vonatkozóan az esetleges mennyiségi és felhasználási korlátozásokat is a Bizottság (EU) 2021/1165 végrehajtási rendelete tartalmazza. Ilyen korlátozás lehet, hogy az adalék- vagy segédanyagot milyen élelmiszer előállításához lehet használni, számos esetben egyes adalékanyagok csak 1-1 speciális termékhez használható fel.

Az ökológiai élelmiszerek ásványi anyagokkal, vitaminokkal nem dúsíthatók, kivéve a 609/2013 EU rendelet 1 (1) a. b. pontjában megnevezett csecsemők és kisgyermek részére készülő gabonalapú élelmiszerek és bébiételek, anyatej-helyettesítő és anyatej-pótló termékek. Felhívjuk figyelmüket, hogy enzimek esetén, amennyiben a használni kívánt enzim élelmiszeradalék, szerepelni kell a Bizottság (EU) 2021/1165 végrehajtási rendeletében.

Receptúrák és feldolgozás:

Minden termék esetén rendelkezésre kell, hogy álljon annak receptúrája, illetve gyártmánylapja. Az új termékek receptúráiról, illetve a receptúrákban/gyártmánylapokban történt változásokról minden esetben tájékoztatni kell a tanúsító szervezetet. A receptúrákon fel kell tüntetni minden összetevőt, valamint azok pontos mennyiségét/arányát (beleértve pl. a díszítésre használt magvakat, a nyers tészta egységenkénti tömegét, a péksütemények nettó tömegét...). A feldolgozásokról, az áruátvételhez hasonlóan pontos nyilvántartást kell vezetni.

Jelölés/címkézés:

A biotermékek jelölését az (EU) 2018/848 rendelet szabályozza. A bio jelölés csak azon termékek esetén alkalmazható, melyek teljesítik a vonatkozó EU-bio rendeletek előírásait.

Az (EU) 2018/848 rendelet célja az ökológiai gazdálkodás egységes szabályozása. Azon termékeket nevezzük ökológiai termékeknek, melyek címkéiken, reklámanyagaikon, összetevőik felsorolásában azt a benyomást keltik a vevő felé, hogy azokat az EU-bio rendeletek előírásainak megfelelően állították elő.

A címkék elkészítése során az élelmiszerek jelölésére vonatkozó általános előírások mellett az (EU) 2018/848 rendelet következő előírásait kell alkalmazni:

- A termék kereskedelmi megnevezésében szerepelnie kell a bio/ökológiai eredetre való utalásnak. Ez a termék neve előtt rövid formában, vagy az egyértelműség kedvéért a terméknev mögött, hosszabb formában is szerepelhet.
Pl: Bio alma-/répalé
vagy Bio alma-/répalé ökológiai gazdálkodásból
vagy Alma-/répalé ökológiai gazdálkodásból
- Az összetevők felsorolásában (amennyiben annak megadása az egyéb jelölésre vonatkozó jogszabályok szerint kötelező), fel kell tüntetni, mely összetevők származnak ökológiai gazdálkodásból. A bio eredetre való utalás szerepelhet az összetevő mellett rövid vagy hosszabb formában, illetve egyéb jelölési elemekkel, pl. az összetevők csillagozásával *:

pl.: Ökológiai gazdálkodásból származó összetevők* vagy Bio-összetevők*:
almalé*, répalé*, savanyúságot szabályozó anyag: citromsav

A tanúsító szervezet kódszámát, illetve a mezőgazdasági összetevők származási helyét két sorban, egymás alatt kell feltüntetni. Ezen adatokat ideális esetben közvetlenül az EU-logó mellett kell feltüntetni, de legalább azzal egy látómezőben.

Az árukísérő dokumentumokon az ellenőrző szervezet kódszámát fel kell tüntetni.

Azon termékek, melyek nem teljesítik a vonatkozó EU-bio rendeletek előírásait nem hozhatók forgalomba ökológiai jelöléssel. Tilos például a kereskedelmi megnevezésben a bio összetevők jelölése abban az esetben, ha a termék konvencionális, mezőgazdasági eredetű összetevőket is tartalmaz, s azok a (EU) 2021/1165 végrehajtási rendelet szerint nem engedélyezettek.

Speciális esetek

<95% termékek jelölése

Követelmények:

- a bio rendelet által elfogadott mezőgazdasági eredetű konvencionális összetevőket is tartalmazó termékek
- a termékben a mezőgazdasági eredetű konvencionális összetevők aránya több, mint 5%

Címkézés:

- a kereskedelmi megnevezésben nem használható az ökológiai utalás
- az összetevők felsorolásakor jelölhetők az ökológiai összetevők
- az ökológiai összetevők teljes arányát fel kell tüntetni az összetevők felsorolásakor
- az ellenőrző szervezet kódszámát fel kell tüntetni
- az EU-logó nem használható

Vadászattól illetve halászatból származó összetevőket tartalmazó termékek jelölése

Követelmények:

- olyan termékek, melyek fő összetevője vadászatból vagy halászatból származik és
- ezen kívül csak ökológiai összetevőket tartalmaznak
- a feldolgozásuk során csak ökológiai termékekben felhasználható termékeket, adalék- és segédanyagokat használtak

Címkézés:

- a kereskedelmi megnevezésben használható az ökológiai utalás, azonban kizárólag az ökológiai összetevők vonatkozásában
- az összetevők felsorolásakor jelölhetők az ökológiai összetevők
- az ökológiai összetevők teljes arányát fel kell tüntetni az összetevők felsorolásakor
- az ellenőrző szervezet kódszámát fel kell tüntetni
- az EU-logó nem használható

Átállási termékek jelölése:

Követelmények:

- mezőgazdasági termelők által az átállási időszak során előállítva
- csak az egy összetevőt tartalmazó termékek esetén
- állati termékek esetén nem értelmezhető az „átállási termék”

Címkézés:

- NEM JELÖLHETŐK ökológiaiként
- „átállási termék”, vagy „termék ökológiai átállásból” jelöléssel elláthatók
- az ellenőrző szervezet kódszámát fel kell tüntetni
- az EU-logó nem használható

Vadongyűjtésből származó összetevők:

A vadon gyűjtött növények vagy gombák csak abban az esetben használhatók fel biotermékek feldolgozása során, ha a gyűjtés ellenőrzött és a vadon gyűjtött termékek érvényes tanúsítvánnyal rendelkeznek.

A saját kertben termesztett növények is csak abban az esetben használhatók fel, ha a kert, illetve a növénytermesztés ellenőrzés alatt áll.